ଆଚ୍ଛାଦ ସଢ଼ା ରୋଗ

www.rkbodisha.in

ଏହା କ'ଣ କରିଥାଏ

ଆଚ୍ଛାଦ ସଢ଼ା ରୋଗ ଦୁଇ ପ୍ରକାରର କବକ ଦ୍ୱାରା ବ୍ୟାପିଥାଏ । ସେସବୁ ହେଲା; Sarocladium oryzae ଏବଂ Sacroladium attenuatum

ଏହି ରୋଗ ଦ୍ୱାରା କେଣ୍ଡା ବାହାରିବାରେ ବିଳମ୍ବ ହେବା ବା କେଣ୍ଡା ଆଦୌ ନ ବାହାରିବା ଏବଂ କେଣ୍ଡାରେ ଅଧିକ ଅଗାଡ଼ି ହେବା ଫଳରେ ଶସ୍ୟ ଅମଳ ହ୍ରାସ ପାଇଥାଏ । ଏହି ରୋଗ ଯୋଗୁଁ କେଣ୍ଡାରେ ଧାନ ସଢ଼ିଯିବା ଓ ଧାନ ବିବର୍ଣ୍ଣ ହେବା ଦ୍ୱାରା ଶସ୍ୟର ମାନ ହ୍ରାସ ପାଇଥାଏ ।

ଉପର ପତ୍ରାଚ୍ଛାଦରେ ଅନିୟମିତ ଦାଗ

ଏହା କାହିଁକି ଓ କେଉଁଠି ହୋଇଥାଏ

ଧାନ ଚାଷ କରାଯାଉଥିବା ଅଧିକାଂଶ ଦେଶରେ ଆଚ୍ଛଦ ସଢ଼ା ରୋଗ ଦେଖାଯାଇଥାଏ । ଏହା ଅଣଜଳସେଚିତ ଜମିରେ ବିଶେଷ ଭାବେ ଦେଖାଯାଏ । ଗ୍ରୀଷ୍ମ ଋତୁ ତୁଳନାରେ ବର୍ଷା ଋତୁରେ ରୋଗର ପ୍ରାଦୁର୍ଭାବ ଅଧିକ ଥାଏ । ଅଧିକ ବହଳିଆ ଭାବେ ଗଛ ରହିଥିଲେ ଏହି ରୋଗ ଅଧିକ ମାତ୍ରାରେ ବ୍ୟାପିଥାଏ । କାଣ୍ଡବିନ୍ଧା ପୋକ ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କୀଟ ଦ୍ୱାରା ହୋଇଥିବା କ୍ଷତ ମାଧମରେ କବକ ଗଛରେ ପ୍ରବେଶ କରେ । କେଣ୍ଡାକୁ ଆବୃଚ୍ଛିରିଥିବା ଉପରି ଭାଗର ପତ୍ରାଚ୍ଛାଦ ଏହି କବକ ଦ୍ୱାରା ଆକ୍ରାନ୍ତ ହୋଇଥାଏ । ତେଣୁ କେଣ୍ଡା ବାହାରିବାରେ ବିଳମ୍ବ ହୁଏ ବା କେଣ୍ଡା ଆଦୌ ବାହାରି ନଥାଏ । ଅଧିକ ଯବକ୍ଷାରଜାନ ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଉଥିବା ଅଞ୍ଚଳରେ ଏହି ରୋଗ ଦେଖାଯାଏ । କେଣ୍ଡା ବାହାରିବା ଠାରୁ ପାକଳ ହେବା ଅବସ୍ଥା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସମୟରେ ଆପେକ୍ଷିକ ଆର୍ଦ୍ରତା ଅଧିକ ରହିଲେ ଓ ଉତ୍ତାପ ୨୫-୨୮° ସେଲ୍‌ସିୟସ୍ ରହିଲେ ଏହି ରୋଗ ବ୍ୟାପିଥାଏ ।

କିପରି ଚିହ୍ନଟ କରାଯିବ

ଯଦିଓ ଆଚ୍ଛାଦ ସଢ଼ା ରୋଗ ଧାନ ଗଛର ଆଚ୍ଛାଦ ଉପରେ ଦେଖାଯାଇଥାଏ, ତଥାପି ଅନେକ ସମୟରେ ଏହା ଶସ୍ୟ ଓ ପତ୍ରାଚ୍ଛାଦ ବିବର୍ଣ୍ଣ ହେବାର କାରଣ ହୋଇଥାଏ । ସାଧାରଣତଃ ବର୍ଷା ଋତୁରେ ଚାଷ କରାଯାଉଥିବା ଧାନ ଫସଲରେ ଏହି ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯାଇଥାଏ । ଦାଗଗୁଡ଼ିକୁ ନଜର କରନ୍ତୁ

ଆଚ୍ଛାଦ ପୋଡ଼ା ରୋଗ ଦ୍ୱାରା ହେଉଥିବା ଦାଗ ପ୍ରଥମେ କେଣ୍ଡାକୁ ଆବୃଚ୍ଛିରିଥିବା ଆଚ୍ଛାଦରୁ ଆରମ୍ଭ ହୁଏ । ଏହା ଅଣ୍ଡାକୃତି ବା ଅନିୟମିତ ଆକାରର ଗାଢ଼ ଲାଲ୍ ସହିତ ବାଦାମୀ ଧାର ଓ ଧୂସର କେନ୍ଦ୍ର ଅଥବା ସବୁଆଡ଼େ ବାଦାମୀ ଧୂସର ରଙ୍ଗ ବିଶିଷ୍ଟ ଦାଗ ହୋଇଥାଏ ।

ପତ୍ରାଚ୍ଛାଦ ସଢା ରୋଗ ଯୋଗୁଁ କେଣ୍ଡା ବାହାରିବା ପ୍ରଭାବିତ

ଚିହ୍ନମାନଙ୍କୁ ଦେଖନ୍ତୁ

ଏହି ରୋଗ ଦ୍ୱାରା ସାଧାରଣତଃ ଅନେକ ଚିହ୍ନ ଦେଖାଯାଇଥାଏ ଓ ଏସବୁ ବୃଦ୍ଧି ପାଇଁ ପରସ୍ପର ସହିତ ମିଶିଯିବା ଫଳରେ ସମଗ୍ର ପତ୍ରାଚ୍ଛାଦକୁ ବ୍ୟାପି ଯାଇଥାଏ ।

କେଣ୍ଡାଗୁଡ଼ିକ ଆଚ୍ଛାଦ ଭିତରେ ରହେ ବା ଆଂଶିକ ଭାବେ ବାହାରିଥାଏ । ଆକ୍ରାନ୍ତ ପତ୍ରାଚ୍ଛାଦ ଉପରେ ଅନେକ ପରିମାଣରେ ଧଳାଗୁଣ୍ଡ ପରି କବକ ଜମା ହେବାର ଦେଖାଯାଏ । ଭଲ ଭାବେ ବାହାରି ନଥିବା କେଣ୍ଡା ସଢ଼ିଯାଏ ଓ ଫୁଲଗୁଡ଼ିକ ଲାଲ ବାଦାମୀରୁ ଗାଢ଼ ବାଦାମୀ ରଙ୍ଗର ହୋଇଥାଏ ।

ଆଚ୍ଛାଦ ସଢ଼ା ରୋଗର ଲକ୍ଷଣମାନ ଆଚ୍ଛାଦ ପୋଡ଼ା ରୋଗର ଲକ୍ଷଣ ପରି ଦେଖାଯାଏ । ତେବେ ଆଚ୍ଛାଦ ସଢ଼ା ରୋଗ ଗଛର ଉପରି ଭାଗରେ ଥିବା ଆଚ୍ଛାଦରେ ଦେଖାଯାଏ ଓ କେଣ୍ଡା ବାହାରିବାକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥାଏ । ଆଚ୍ଛାଦ ପୋଡ଼ା ରୋଗର ଲକ୍ଷଣ ପତ୍ର ଏବଂ ଗଛର ନିମ୍ନ ଭାଗରେ ଦେଖାଯାଏ । ଏହା କେଣ୍ଡା ବାହାରିବାକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରି ନଥାଏ । ଆଚ୍ଛାଦ ସଢ଼ାରୋଗ ବିଷୟରେ ନିଶ୍ଚିତ ହେବା ପାଇଁ ନିମ୍ନ ଲକ୍ଷଣମାନ ଦେଖନ୍ତୁ ।

- କେଣ୍ଡାକୁ ଆବୃଚ୍ଛିରିଥିବା ଉପର ଭାଗରେ ଥିବା ପତ୍ରାଚ୍ଛାଦରେ ଲକ୍ଷଣ ଦେଖାଯିବା
- କେଣ୍ଡା ଆଂଶିକ ବାହାରିଥିବ ବା ଆଦୌ ବାହାରି ନଥିବ
- ଆଚ୍ଛାଦ ସଢ଼ିଯିବା
- ଆକ୍ରାନ୍ତ ପତ୍ରାଚ୍ଛାଦ ଉପରେ ଧଳାଗୁଣ୍ଡ ପରି କବକ ଜମି ରହିବା
- କେଣ୍ଡା ନ ବାହାରିବା

ଆକ୍ରାନ୍ତ ଗଛ

ଏଥିରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ମତାମତଗୁଡ଼ିକ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଏବଂ ଏହାର ସହଯୋଗୀ ସଂଗଠନ ଓଡ଼ିଶାର କୃଷି ଓ ଖାଦ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ, ଜାତୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ଓ ବୈଷୟିକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କର ଅଟେ । ପ୍ରସ୍ତୁତି : ନନ୍ କମର୍ସିଆଲ-ସେୟାରଆଲାଇକ୍ ୩.୦ (ଅନ୍‌ପୋର୍ଟେଡ୍)

ଆଛାଦ ସଢ଼ା

କିପରି ପରିଚାଳନା କରାଯିବା

- ଆଚ୍ଛାଦ ସଢ଼ାରୋଗ ଏକ ବିହନବାହିତ ରୋଗ । ରୋଗ ନହେବା ପାଇଁ ନିରୋଗା ବିହନ ବ୍ୟବହାର କରନ୍ତୁ ।
- ଧାନ ଜମିରେ କୀଟ ଆକ୍ରମଣ ହ୍ରାସ କରନ୍ତୁ । କୀଟମାନେ ଗଛରେ କ୍ଷତ ସୃଷ୍ଟି କରିବା ଯୋଗୁଁ ଏହା ମାଧ୍ୟମ ଦେଇ କବକ ଗଛରେ ପ୍ରବେଶ କରି ରୋଗ ସୃଷ୍ଟି କରିଥାଏ ।
- ଧାନ ଅମଳ ପରେ ଗଛର ଅବଶିଷ୍ଟାଂଶରେ କବକ ରହିଥାଏ ଓ ପରବର୍ତ୍ତୀ ଫସଲକୁ ବ୍ୟାପିଥାଏ ।
- ଧାନ ଅମଳ ପରେ ଆକ୍ରାନ୍ତ ବୁଦାର ମୂଳୀକୁ ବାହାର କରିଦିଅନ୍ତୁ ।
- ଉପଯୁକ୍ତ ସଂଖ୍ୟାରେ ଗଛ ରଖନ୍ତୁ । ଧାଡ଼ିକୁ ଧାଡ଼ି ୨୦ ସେ.ମି. ଦୂରତାରେ ବୁଦା ପିଛା ୩ଟି ଚାରା ରୁଅନ୍ତୁ ।
- ପିଲ ହେବା ଅବସ୍ଥାରେ ପଟାସ ସାର ପ୍ରୟୋଗ କରନ୍ତୁ ।
- କାଲସିଅମ୍ ସଲ୍‌ଫେଟ୍ ଓ ଜିଙ୍କ୍ ସଲ୍‌ଫେଟ୍‌କୁ ଫସଲରେ ସ୍ପ୍ରେ କରନ୍ତୁ ।
- କାର୍ବେଣ୍ଡାଜିମ୍ ବା ଥିରାମ ବା କାପଟାନ୍ ଆଦି କବକନାଶକ ଔଷଧ ଦ୍ୱାରା ବିହନ ବିଶୋଧନ କରନ୍ତୁ ଓ ଥୋଡ଼ ହେବା ଅବସ୍ଥାରେ ଏହାକୁ ଫସଲରେ ସ୍ପ୍ରେ କରନ୍ତୁ ।
- ପ୍ରତି ଲିଟର ପାଣି ସହିତ ୨.୫ ଗ୍ରାମ ଇପ୍ରୋଡ଼ିନ ୨୫% + କାର୍ବେଣ୍ଡାଜିମ ୨୫ % ସେଚିତ ଗୁଣ୍ଡ ମିଶାଇ ଫସଲରେ ସ୍ପ୍ରେ କରନ୍ତୁ ।

ଦାଗଗୁଡ଼ିକ ବାଦାମୀ ହୋଇଥାଏ

ଅଧିକ ଜାଣିବା ପାଇଁ ଦେଖନ୍ତୁ :

ଧାନ ଫସଲ ପଦ୍ଧତି ଆଧାରିତ ଜ୍ଞାନ ଭଣ୍ଡାର www.rkbodisha.in

ଏଥିରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ମତାମତଗୁଡ଼ିକ ଆନ୍ତର୍ଜାତୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଏବଂ ଏହାର ସହଯୋଗୀ ସଂଗଠନ ଓଡ଼ିଶାର କୃଷି ଓ ଖାଦ୍ୟ ଉତ୍ପାଦନ ନିର୍ଦ୍ଦେଶାଳୟ, ଜାତୀୟ ଧାନ ଗବେଷଣା ପ୍ରତିଷ୍ଠାନ ଏବଂ ଓଡ଼ିଶା କୃଷି ଓ ବୈଷୟିକ ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟର ବିଶେଷଜ୍ଞଙ୍କର ଅଟେ । ପ୍ରସ୍ତୁତି : ନନ୍ କମର୍ସିଆଲ-ସେୟାରଆଲାଇକ୍ ୩.୦ (ଅନ୍‌ପୋର୍ଟେଡ୍)